

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Nar. Posl.

Predplata s poštarinom stoji 2 f., a seljako samo 1 f. za cijelu godinu. Razmjerno 1 f., a seljako 60 nrv. za pol godinu. Izvan Carerino više poštarina. Svaki pojedini broj stoji 6 nrv. Norci se šalju kroz poštarsku Naznačnicu. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. gdje ima više predbrojnika, mogu sdogovorom svi predplatiti kroz jednu Naznačnicu, a i List dobivati pod jednim jedinim orikom. Kome List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisav izvans Redkacizija. Tko List prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se
Via S. Francesco N. 4, I. Piano.

Pisma se šalju platjone poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se il u cijelosti il u izvradku, naimo prama svojoj triednosti i smeru oroga Lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadaanja i čisto sukrorno stvari nenalaze mjesta u ovom Listu. Probčena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nrv., a svaki redak svuše 5 novčadah; il u slučajju opetovanja po što se pogodno oglašnik i odpravničtvu. Dopisi se ne vraćaju. Uredničtvu i odpravničtvu, osim izvanrednih slučajevah, ne dopisju s nikim drugčije, nego putem svoje Listarnice.

Poziv na predplatu.

Početak tekućega Julija nastaje drugo poluljetje, zato pozivamo i opet naš narod, neka se predbroji na ovaj pučki list; a predbrojnik, koji nisu platili za cijelu godinu, molimo, neka što prije učine svoju dužnost, da možemo bez skrbi i straha uredjivati list.

U Trstu 1. Julija 1877.

Uredničtvu.

Pogled po svietu.

U Trstu 29. lipnja 1877.

Zadnji put, spomenuvši austrijsko-ugarSKU nagodbu, bijasmo rekli, da su kraljevinske deputacije, svaka naima za sebe, dovršile svoj posao. Ali eno, do konačna sporazumka nije još ni sad došlo, i Bog zna kad hoće. Jer kad su deputacije izručile jedna drugoj svoju poruku, našlo se, da se neslažu u načelih; dočim se bo ugarska držala više manje predloga ministarskoga, naša se od njega znatno udaljila. To je Ugarsku zateklo tako neugodno, da je stala u svojih novinah grditi i psovati naše deputate i naše zastupnike te maldane zahtjevat, neka se s Austrijom prekine svako daljnje dogovarenje o toj stvari. Nu magjarski su deputati ipak napisali i poslali našim drugu poruku, u kojoj ovi baš sad u Beču vijetaju i razpravljaju. Konačna pako nagodbeno razprava da će doći pred dočiene parlamente tekar tamo dođuće jeseni. Magjari moraju i hoće malo po malo pričeti, da otklona valja kolikolu valja, pak da su prošla njelova vremena, kad su oni cijelom državom ometali po svojoj miloj volji.

Onomadne, prigodom boravljenja u Beču mnogih hrvatskih djeneralah, Rodiča i Molićka, bio se razno gias. da će austrijska vojska posjesti Bosnu i Hercegovinu. Vec nekoje novine pisale, da je to u sporazumu s Turci, da im se na Dunavu olakša s Rusi; pa ako predobi Turska, da ona se vrate, ako pak Ruska, da ostanu u Magjarom, da jih uče oni unapred Boga blagiti. Govorilo se već i to, da je bivši carski ambasador Kallay odredjen za Bolgarskoga guvernora. Ali, bilo nesporazumje bilo što drugo, magjarske i njemačke novine na tu vjest digle toliku buku, da vlada morala navlaš izjaviti, da to nije istina. A i neka nije uz takove pjesme.

U carevinskom je vieću pitao netko ministra predsjednika, da li je istina, da je Austrija odbila ponudjeni joj od Njemačke savez proti Rusiji. Ministar je odgovorio, da nije, jer da joj taj savez nije bio nikad ponudjen. Na to su pako Bismarkove novine jasno izjavile, da Njemačka neisće ničijega saveza proti Rusiji, i to radi jednoga jedinoga uzroka, što su Njemačka i Rusija do kraja sporazumljene glede konačkoga rješjenja iztočnoga pitanja. Ali Magjari kao da toga nerazumiju, pa još jednako zapitkuju svoje ministre, što će učiniti, da preprieče propast turske carevine. Nu ministri odgovaraju ipak tako, da se vidi, da su se već dobrohno ohladili i raztrznili. Još malo pak će napokon doći i oni do spoznanja, da sila kola lomi, a brbljanje da nevriedi ništa.

U Franceskoj bilo prošlih danah silne bure med republikanci i sadašnjim ministarstvom. Ali ministri sa predsjednikom htjeli što htjeli, pa dobili od Senata dozvolu, da raspuste narodnu skupštinu, pa će sad u Franceskoj biti novi izbori. Sav sviet neuztrpivo čeka, da vidi, koja će stranka predobiti, jer se misli, da neće to ni na ostali sviet ostati bez svojih posljedica. Engleska kao da se je opet umirila glede Iztoka, jer joj je Rusija obećala, da joj neće smetati na Suezkom prokopu, a i konačna sudbina Carigrada da se neće odkrojiti bez saslušanja evropejskih državah. Knez Milan vratio se iz Plojesta, gdje ga je car Aleksandar dosta milostivo primio te mu, kako srbski listovi kažu, kojesta rekao i obećao, da može biti Srbija sasvim mirna i zadovoljna. Znamenito je pako, što vele, da je knez Gorčakov rekao srbskomu ministru Ristiću, ako je istina: da sadašnji rat nije ni ruski, ni srbski, ni budasadašnji nego slavenski. Poglavnije garski, ni vierski, nego slavenski. Poglavnije novine velike republike sjeverne Amerike da se izjavijaju sve jednoglasno za Rusiju a proti Turskoj u ovom ratu. Ljudi, koji dolaze iz Carigradu, pripoviedaju, da Turci svake druge vječeri razsvjelljuju grad, da proslave tobožnje pobjede svoje vojske, a pravo za pravo da zasliepe plašljivu i nemirnu carigradsku svjetinu, dokle bude to ikad moguće.

Djakom na praznicih.

Još nekoliko tjeđanah, pa će i ova školska godina proći, kud su i druge otišle, nekome na čast, a nekome na žao. Ipak, kakav mu drage bio školski uspjeh, svi će radosno dočekati onaj čas, kad im se bude lučiti sa školskimi klupami i sa školskom stegom.

Još se ni domačeg kraja ne dotiče, a već ih većina smišlja svakakve zabave, kako da veselo prodje ona dva mjeseca praznikah. Bit će za cijelo i onih, koji ne misle jedino na zabavu, nego koji su već odredili, koje će knjige čitati i proučiti, i čim će se najviše zanimati.

Dobro misle prvi, jer će si tim posredno i duh vedriti, ali bolje misle oni drugi, koji medjtim nezaboravljaju ni na svoj um, nego ga novimi stečevinami žele obogatiti i naoštriti.

Ni to nije sve, što može djak kroz praznike učiniti. Ima još nešto plemenitijega, jer mu je i cilj plemenitiji i jer potiče iz ljubavi domovine.

Dobro je jačiti si tijelo, dobro je nasladjivati se čitanjem i naukom; ali to je napokon sve gola znalčnost i, rekao bih, sebičnost. Komu koristi od toga, ako se ti cijeli dan vreeš po poljih, ili ako sjediš za svojim stolom te čitaš zabavnu ili poučnu knjigu. Učiti da budeš jednom koristan svomu narodu i u koliko je moguće već sada raditi za narodnu prosvjedu, to je dostojno pravog čovjeka, pravog domoljuba.

A što može učiniti djak, koj mora sad sam učiti, a kamo li da druge uči? Oh, može i može dosta, osobito kod nas! Kakve djake ima naša Istra? Većinom sinova seljakah. Pa tko će mi kazati, da djak nemože ništa učiniti medju seljačtvom? Ta pogledajmo naše posljednje stečevine u Istri. Zar nije k svemu tomu mnogo djačstvo doprimielo? Tko je širio Bratovštinu, tko li više djelovao pri zadnjih carevinskih izborih? Djačstvo i mladje svećenstvo, uz pripomoć i ravnanje starih rodoljubah.

Djak, gdje više gdje manje, uživa dosta politanja u puku, koj precienjujuž žalibože mal ne sve što je tuđe, što ne nosi kape, cienići će i njega, kad mu stane razgovietno i bistro pripoviedati, šta je dobra u tuđini vidio, šta li korisna naučio. Vidio sam svojim očima, kako se puk znade okupiti oko takvoga djaka, kako ga osobito mladji, željni novosti, napeto slušaju i kako se stari s njim rado u govor upuštaju te ga propikuju i za ovo i za ono.

Može li se udesiti ljepše prilike, da pobudiš svoje zemljake na rad, na štedljivost, na dobro gospodarenje, na ljubav domovine? Držim da nije pravi rodoljub, koj takve zgode propušta.

Ja si ne mogu predstaviti dobra djaka a da ga ne pomislim zanečena za nečim višim i hranečeg se ideali. To je ono što ga odušavljava i podaje mu uztrajnosti u radu. Mladost jest prolječe života. Ako se u proljeću zeleni sag po poljanah neprostore, ako se stabla zelenim lišćem nezaodjenu i bielim cviećem nezakite, nit će se ljeti ljeljati klasje niti od težine kršiti granje. Ako se djak još mladičem nezna zanest za dobrim, ako ne živi u idealih, nit će mužem biti valjan izmislići šta vriedna, a još manje stvoriti.

Neka dakle onim čuvstvom, kojim čuti, neka, velim, i govori, pa će vidjeti, kako će se se ono južno oko na preplanjenom licu zasjati i na usnah zatratiti usmieh, znak zanosa i pregnuća. Istina taj zanos, to pregnuće bit će možda časovito, ko što je obično kod nas južnjakah, koji znamo brzo plauti ali i brzo ugasnuti; no ono ipak neće biti bez koristi, jer će uvijek za sobom ostaviti traga. Činit će mu ga za drugi put pristupnijim. A govori danas,

govori sutra, hoćeš napokon ipak nešto postići. Što je od tebe čuo, on će na to na samu misliti, ili nađ će ih se dvojica, trojica, koji će uz ostalo i ob onom, što si im ti kazao, povesti govor. Možda bude među njima, tko je ili radnikom ili vojnikom vidio nešto svieta, pa će i on dodati nešto svoga. Sad recite mi, od tih misli, od tih razgovorah, je li korak do djela velik? Mislim da nije. Ako ništa drugo, oni će uvidjeti, ko li je kriv, ko li je štetan onaj obični izgovor: tako je radio moj djed, tako moj otac, pa tako ću i ja! A kad si to postignuo, ipak si nešto postignuo!

No pa šta da radi djak kroz praznike za narodnu prosvjetu? Jedno bi bilo, što sam već gore napomenuo, naime često obćenje s pukom. — Ali ima jošte jedno, čemu će se možda tko god pogrdno nasmijati; no da dobro promisli, vidio bi, da je to nečesa više, nego li posprdnog posmjeha vrijedno. Ja mislim naime na pučko predavanje iliti čitanje.

Jest, pučko predavanje jest ono sredstvo, kojim su se služili i služe se svi prosvjećenari narodi, da podignu puk i pridobe ga za narodnu misao. Pred nekoliko tjeđanah čitali ste u „Vijencu“, da su se latili toga sredstva i Rusi u Moskvi, pa da ih je na svakom predavanju bilo preko 10.000. Mi, dakako, do toga broja nećemo nikada doći, nam će biti dosta, ako ih 30—40 dodje. I tako, što si ti kazao toj tridesetorici, znati će sutradan cielo selo.

I kod nas se uvidila vrijednost sličnih predavanja. U Zagrebu su naši mladji knjižovnici pred nekoliko godina javno predavali za krasni spol, ali su žalibože brzo prestali. Svako godine čitamo po novinah, gdje sad ovo, sad ono društvo priređuje svojim članovom uz zabavno i poučnih sastanakah. Ipak, malom iznimkom, njsam nigdje čitao, da bi se što takva i za puk prirođivalo. A što nam može biti prečega od puka? Gradjanstva, t. j. srednjeg stališa, mi imamo malo, moramo ga tek stvarati. To vrijedi osobito za nas Istrane, čija je nada sva u seljačtvu.

Pregnimo dakle i probudimo puk iz mrtvila, hoćemo li da ne utonemo u talijanskom moru. Za takova predavanja ne traži se nekakva osobita znanja, niti se traži izvornost. Jedino na što treba paziti jest izbor predmeta i jasnost, radi koje se može i slovnica pregorjeti, a približiti se mjestnomu dialektu što više moguće.

Prije svega valja podučiti puk o narodnosti, o naših težnjah, o naših dužnostih prama narodu i oduševiti ga ljubavlju domovine. Kad budemo imali puk svjestan svoje narodnosti, lahko će nam biti za drugo. Zato mi moramo birati predmete iz mjestne i obće narodne povjesti, a ne moramo zaboraviti da navedemo kadgod i primjere iz povjesti inih naroda. Moramo iztaknuti potrebu škole i poticati puk, nek mu djeca marljivo školu polaze, neka oni, koji već znađu čitati ne zanemare čitanje, nego nek se uvijek vježbaju, pa neka se predplate na „Našu Slogu“, nek se dadu upisati u članove društva S. Jeronima. Moramo ih nagovarati neka

ne uzkrate svoje malene podpore našoj Bratovščini, pa im zato njezinu korist predočimo.

Uvidjavan čovjek vidit će namah, da nam treba najprije misao narodnosti u puku probuditi, jer je kod nas malo ima, a ona je sila koja danas svietom kreće. Samo jer naš puk spava, mogao je neki Boccalari u porečkom saboru izustiti onu vele neslanu: „Non si può sostenere l'asserto di una speciale nazionalità slava in Istria.“ Samo zato je mogao neki drugi gospodin Dr. Amoroso, njegov drug kod zlatne kože, kazati: „Dubito fortemente che gli Slavi dell'Istria occidentale nella loro grande maggioranza sentano ed abbiano espresso il bisogno di preferire la coltura slava all'italiana.“

Jest, naš puk spava, ali on je spavno i pred desetak godina, kad je no naš obćeljubljeni Dobrila kazao toj gospodi: puk koj spava nije jošte mrtav, pa se od onda mnogo šta promislilo i hoće se jošte promieniti, jer gdje jednom vrene iskra narodnosti, ona se već ne ugasi. Do nas je samo da tu iskru uzpirimo, koja će obuzeti cielu našu zanemarenu Istru. Zato braćo, sjeknimo voljom, sdružimo se gdje nas ima više u selu, pa podučavajmo puk na korist njegovu i cielokupno nam domovine. Svećenstvo nam svoje pomoći uzkratiti neće. Istarski je djak sa svoje ravnosti i domoljubija na dobrom glusu po Hrvatskoj i po Dalmaciji; nemojmo dakle da nam izgine glas nego ga svodjer širim.

Uz to mi se možemo jošte i na drugom polju svomu narodu odužiti. Cieli sviot znade kakvo blago mi posjedujemo u naših narodnih pjesmah, poslovićah, zagonetkah pripovjestih itd. One imaju vrijednosti ne samo za pjesnika nego i za jezikoslova, a to valja osobito o naših čakavskih pjesmah. Nastoj dakle svako pokupiti u svom selu što više toga narodnoga blaga pa to pošalji vole cijenj. g. uredniku „Naše Sloge.“*) Znam da će to on rado primiti jer se bio već pred nekoliko godina obratio istom prošnjom na istarske rodoljube, a nekogi su mu se i odazvali. On će je pako upotriebiti kako bude najbolje znao.***) Taj bi posao mogao preuzeti „Hrvatski Dom.“ Tako rade akademička društva i po inih slovenskih zemljah. On se valja tomu nije jošte dosjetio, ili mu to ne dopuštaju ekonomičke okolnosti. Nu uhvajmo se da uz almanak ne će ni na to zaboraviti.

Napokon budi mi dopušteno upraviti jednu riječ našim starijim rodoljubom, jer se to mladeži tiče.

Broj istarskih hrvatskih djakah svake se godine množi, a mi neznamo koliko nas ima, kakve su naše nade, kakve li sile za budućnost. Ne bi li

*) Ne samo pjesmo itd. nego bi trebalo pokupiti i narodno izreke i riječi, što se kod nas čuju, a u knjižovnom jih jeziku neima. Odršice novajla zaboraviti ni na narodne igre i igrala, počamši od djetlikih, pa do onih odraslih ljudi. U tom se krije mnogo koješta, što će jednom trebati naši učenjaci, kad budu razgledali duševni život našega naroda, iztraživali njegovu staru vjoru, povjest itd. Ured.

**) Hvala na pouzdanju. Ured.

nam dakle mogli izkusiji rodoljubi dati pravila za kakvo društvo, gdje bi se sva istarska hrvatska mladež našla u jednom kolu, napojila se pravim hrvatskim duhom i pripravljala za onu dobu, kad joj se bude na javnom poprištu boriti za narodna prava? Ne ću da ovdje na široko razlažem korist takva društva, jer se ovaj članak itako nešto otegnuto nego ih samo upućujem na riječi što ih je Gambetta prozborio deputaciji parizkih djakah, gdje on zove mladež „jedinom pričuvom budućnosti.“***)

X.

Dopisi.

Iz Savrinije u lipnju.

Prošlih danah došao je Savrinom u kanoničke pohode presvjetli biskup, g. Juraj Dobrila, te bijaše dočekan i primljen posvud sa najvećom radošću i s najljepšim poštanjem; tako da je vjerno ljudstvo pritekivalo oda svih stranah da ga vidi i čuje mili glas svoga duhovnoga pastira. Ljepše nebi se mogao dočekati, primiti i pratiti nitko, nego su dočekali Savrini svoga biskupa, jer tko je vidio vjerno nesamo u crkvah u Padoni, Novoj Vasi i Sv. Petru, nego i na putih i na stazeh mora reći da su ljudi zaboravili sve svoje posle i ostavili sve druge misli izvan one, da počasto svoga preljubljenoga pastira. Nekoji klecaše naslonjeni na svoje motike uz pute i pokraj njivah, nekogi na zidih, a mila djeca pružahu ruke, da primu od njega blagoslov božji. I tako bijaše posvud, ali ipak na osobiti način u plovarnji Karkavčanskoj, u kojoj jezdeć od sela do sela, od jedne crkve podružnice do druge, ustavlja se Presvjetli i do pol sata, da pregleda te krasne i liopo urešene crkve i da s lievim svetim govorom, koga u pojedinih držaše o starih božjih, o školah i o izobraženosti čovjeka, posvud nagovari roditelje, da šalju svoju djecu u školu, da mogu s vromonom i pomoću božjom imati tko bi im lomio kruh duševni. A kad pako u mrak dojeđi u Karkavce mnogobrojni ga pravovjerni dočekahu sa velikom pobožnošću u krasnoj plovanskoj crkvi, koja bijaše tako narešena, da biš bio rekao, da je sva u plamenu od sile svećeb, što su u njoj gorile.

Prije neg odo u Pomijan, hotio je Presvjetli pregledati selo, i onda ovo ti najvećega veselja u puku, jer se razgovarao sad s jednim, sad s drugim o poljodjelstvu, o čistoći, o trti, o maslinah, a svi poslušahu njegov mudar i očišnski nauk, dok neka starica nedigne svoj glas veleć: „Bog im daj zdravlje mnogo let, Presvjetli!“ A za njom svi jedno-

**) Tomu se možeto domisliti lahko i sami. Svrha je tu, a iz nje se sredstva razvijaju sama od sebe, pa tim je gotovo društvo i pravila mu. Imo si nadjenite n. p. „Zapadna straza“, glavni stan društva udarilo gdje vas volja, a povratno prazničko sastanke držite od godine do godine sad ovdje sad ondje, da vas narod svuda čuje i vidi, pa da se tim budi i kripi. Ured.

(3) PODLISTAK.

POP MARKO

pučki svjetovatelj.

Istarska pripoviest. Napisao Nadan Zorin.

Jedno večeri podjismo do našeg suučenika Šima, koji nas liepo dočeka i pogosti. Sjedmosmo k ognju i uzemosmo govoriti ob ovom i onom. Na jedanput zauzi iz obližnje sobe iz ženskog grla:

Nini... Nani... moje zlato — —

— Tko je to? upitah ja.
— Žena mi uspavljuje sinčića Stanka, reče Šime. Uvjeravam te, Mirko, da bjeh u srcu ganut. —
— Bit će da ima selo dobra učitelja, kad su svi vješti čitanju i pisanju?
— Neima, odgovori mi Luka. Župnik prosio za učitelja, ali prosio uzalud. Sve što zna ono mjestance, ima se ponajviše župniku zahvaliti. Čuj de što ću ti kazati:
— U onaj dan, u koji mu dodjoh u pohode, zapitah mu sestru Lucu za njega. — U školi je gospodine, odvratit mi ona i pokaza jedna sobna vrata.

— U kakvoj to školi, govorah, kad škole noima u selu! Pokucah i stupih u sobu te na moje veliko čudo zagledah punu zdrave i šile djece sa „Hrvatskim početnicama“ pred sobom, a pred dječom popa Marka, gdje jih poučava. Pozdravih ga svesrdica, čudeći se ujedno njegovu učiteljanju. — E, prijatelju, odvrni mi pop Marko, prosih za učitelja, al mi ga nedaju! Duša bi me boljela, da mladež ova neuka odraste, pak ju ovo ja u svojoj kući u najpotrebijih stvarih učim. Dvanaest je već godinah da tako činim. Najveća mi plaća, da se notrudim uzalud. Puk mi je haran, poslušan i zahvalan. To mi već vidošepu posvjedožio na izborih. Nebi moj župljan glasovao za šarenjaka, niti za prekomorca za što žutih cekinah, nebi za živu glavu. Znaju dobro moji župljani, da „više vrijedi dobar glas, nego zlatan pas.“ Odkad amo dodjoh, kradnja, ličnost, nehajstvo, pijaustvo i druge do onda u njih ukorijenjene opačine posvema su prestale. Sad možes usred podno metnati na cestu pun klobuk cekinah a da ti u nje nitko neditrno. Evo što učini izuka i škola! O kad bi se naše glavarstvo u Istri pobrinulo za prave narodne škole, kako bi sve u kratko na bolje okrenulo!

Dodjismo najposlije i u Pazin. Moj Luka umuknu, a ja nemogoh naći dosta rieči, da dostojno pohvalim trud i nastojanje popa Marka.

Bila prošla zima i nadošlo prijatno pramaljeće. Jednoga dana podjismo ja i Luka na šetnju put Dubrvice. Šetasmo dobru uru. Po šetnji se svratismo u jednu ondješnju krčmu, da si kapljicom dobrog Pazinca ugasio žedju, koja nam već bila dobrabno osušila grla. Približiv se začusmo neki živi razgovor u krčmi. Popostasmo malo da osluhnemo. Bio nam znani glas popa Marka.

Vi čote meni kazati, da je Pazin od vajakada talijanski? vikao razdražen pop Marko. — Ja Pazinac, stariji od vas kažem, da je Pazin od vajakada čisto hrvatski. Molim vas za dvie tri li rieči. Djed moj Jakov, Bog ga pomiluj, govorio mi čestoputi ka školanu o Pazinu. Čudio se kako se kako se taj mali gradić u kratko preobrazio. Pamtio je kad su bile sve kuće izvan staroga grada — slavnice, pamtio kad se u njem govorilo samo hrvatski, kad su naši pošteni djedovi sigrali se na sadašnjem trgu. Sjećao se dobro, kad se pred vratima hrvatske još tada gospode pojale naše koledvice:

Školu na stolcu,
I popadi klobasicu... šjole.

kad su predci sadašnjih pošarenjaca obiteljih došli amo iz Dietrice i Postojne, iz Rieke, Bakra, danas najvole poštene pazinske majke molit se Bogu hrvatski, još danas se rieč Božja propovjeda u mi-loglasnom našem jeziku. Nazad malo godinah pjavala

lasno: „Božji biskup, božji človek, blažena mat, a te je rodila; još nismo doživeli takovoga božjega pastira, ni mi ni naša deca nečemo pozabiti današnjih stvari!“ I zaisto, ovih se danah samo o njemu govori i govorit će se i unapredak. Bog ga poziva na mnoga ljeta!

Iz občine pazinske.

Na 22. t. m. birali se opet u Pazinu 23 izbornika a da zajedno s onimi drugih občinah ovog kapitanata biraju na 2 srpnja jednog zastupnika za Porečki Sabor.

Kako je poznato, bio je prije izabran g. kotarski kapitan, ali neki ovdješnji talij. preteranci nisu si dali mira, dok ga nije njim prijazna većina Sabora svrgla s časti zastupničke. Budući da nisam potanje izvješćen o tomu, neću ni da govorim, tko je imao pravo. Nu svakako pri toj prigodi nemogu da ne rečem visokoj vladi: Dobro ti stoji, gojila si i njegovala zmiju otrovnicu u njeđrih, a ona te je piknula! To ti je zahvalnost talijanašah, što im dajesh odvješće vlasti u ruke, što im činiš sve po volji, što dopuštaš da se naša hrvatska djeca guše u školi nerazumljivom talijanštinom, što činiš, da se piše u uredih, sudu itd. sve talijanski itd. a za molbu hrvatskih žiteljah Pazina, Lindara, Tinjana... da mi se daje za svoj novac hrv. škola, niće no hajesh, dapače nit se ne dostojish odgovoriti im. Morala si znati (a kako da nisi znala!), kako škilje što misle neki ovdješnji tobožnji Talijani, pak im odmah stati na rep, ali pustila si ih daleko u njihovoj zloj namjeri, pak snda ti prkose, ako li nečesh po njihovim. Udarila si zlim putem; ako nečesh u propast, pojdi drugim — za sve — a osobito za nas Hrvate pravednijim putem. Izobriži hrvatsko pučanstvo u njegovu dulu i jeziku, onda ćeš naći ovdje najčvršći zid proti nezastitljivosti prekomorskoj. Znaš, visoka vlado, da je Talijanašom ovdje jedina svrha najprije potalijančiti nas, pak onda kako zrenjenu jabukom u svoje svrhe Istinom razpolagati. U tu svrhu dišle so (valjda od školskoga vječah) školari mladeži u pučkih školah talijansko knjižice su dakle, i da se naime lakše nanaue na čitanje i da im tako malo po malo, a da se čovjek ni ne domisli, uguši u srecu hrvatska čut, a u grlu hrvatska riječ... Mnogi roditelji, koji su javno očitovali, da neće posiljati djece u školu, dok im se neda brnave vanskaj, mučeni su globami (multami), akoprem nimanju kod kuće, što da okuse... Svako sredstvo dobro je tim nazovi slobodnjakom, pravo silnikom. Da im podje čim bolje i čim prije njihova zla naprera za rukom, misla sad Talijanaši, a s njim i neki glupi kmoti izabradi za zastupnika Dr. Costantina, poznata Talijana. Da li će biti tako, vidit ćemo!

Slavenski rat za oslobođenje.

Nismo se prevarili — ovaj put imamo puna šaka ratnih novostih, i to jednu veću od druge. Rusi su napokon premostili Dunav. Bilo je to dno 22. u

tri sata u jutro med Brailom i Galcom na donjnjem Dunavu. Kod prolaza nahodio se i sam car. Turci se u Dobruči nisu tomu nadali, pa nisu tamo ni namjestili mnogo vojske, zato su Rusi veoma sretno prošli. Na prvi mah je na lađah i splavih prebrodilo vodu šest hiljada ljudih sa šest topah. Dok su se ti borili s Turci, ostali udarise most i predjoše vodu u tolikoj množini, da su jih odmah protjerali te zauzeli tvrda mjesta, koja su tu držali. Osvojiv glavice, bilo im je lakko dan za tim uzeti i Mlačiu, gdje im je bugarsko svećenstvo izišlo na susret, pjevajući crkvene pjesme, da zahvale Bogu na svojem oslobodjenju od turskoga jarma. Neki major Elsnor da je bio prvi, koji je uz grozovitu tursku vatru stupio na bugarsku zemlju, pa i car da mu je svojeručno pripelo na junačka prsa vriedno zasluženno odličje. Zatim su Rusi uzeli Tulču, Izačku i Hirsovu. Sad da ima u Dobruči do 70 hiljadah Rusah. Sa Crnog se dakle Mora neimaju više bojeti od Turakah, jer je dunavsko ušje sasvim u njihovim rukama. I to je prvi sretni ruski uspjeh na Dunavu.

Zatim se uzduž cilogla Dunava dan i noć vrstilo strahovito bombardovanje, gdje je god na lievoj obali namještena kakva turska baterija, dok se na jedinom dno 27. nije dogodio i drugi prelaz Rusah na srednjem Dunavu. Taj je drugi prolaz bio sa tri zbora ruske vojske. Prvi zbor predje Dunav pod Zimnicom naprama Sistovi, drugi porod otaka Vardina, a treći viso Gjurjova. Tu se osobito proslavio gjenral Dragomirov. Glavni ruski stan da je sad u Sistovi. Turski grad Nikopolj, bombardovan od Rusah, da je izgorio. Grad Vidin s jedne strane, a Kalafat s druge da se neprestaju pozdravljati ognjevitimi topovskimi zrnji, koja da su već jednomu i drugomu dosta naškodila. Rusi da su posjeli i prugu Črnovoda-Medjida. Iz Petrograda javljaju, da je juče usljed prelaza Dunava bio grad nakiećen zastavami, a u stolnoj se crkvi služila velika zahvalna služba božja. Rusi takodjer u Aziji jednako napreduju. U ovo petnaest danah su se s Turci više puti slavno pobili, a naime sa četaini, što su bile izpale iz grada Karsa, da jih tobože protjeraju iz oko okolice. Nu u zao čas, jer bijahu natrag bačene, a Kars noima mira ni noću ni danju od ruskih topovah, koji mu se sve bliže primiču.

Ali što da rečemo o naših dičah Crnogorcih, koji su ovaj put i same sebo nadvisili? Istina, Turci su uspjeli te u grad Nikšić bacili nešto živeža, ali su to veoma skupo platili. Sulejman-Paša hoće na svu silu, da ide na Cetinje; u Carigradu si već taru glavu, koga će tamo metnuri za gubernera; po svoj Evropi ide jedan jedini glas, da je Crna Gora propala, jer da proti njoj vojuju tri turski Paše sa trih stranah, a sa 60 hiljada ljudi, dapače čulo se, da Rusija prosi Austriju, neka ju brani i očuva od propasti. To je bilo baš onda, kad se govorilo, da će naša vojska u Tursku. Ali ako, Turci grnu, a Crnogorci se brane devet danah i devet noći tako, da su se Turci morali najposlje povući u Arbaniju, ostaviv u crnogorskih gudurah i klan-

cih mrtvih od 10 do 12 hiljadah ljudi. Sad neima već na crnogorskoj zemlji ni jednoga Turčina. Vele, da se Crnogorci nisu pokazali još nikad toliki junaci, koliki ovaj put. Istina, da su izgubili i oni mnogo svojih najbrabrijih momakah, al su se i proslavili kako valja. Sad da je Hercegovina sasvim prosta od turskih vojnikah. Hoće li Turci još udariti na Crnu Goru? Crnogorci misle, da hoće, pak se spremaju, da jih i opet dočekaju.

SVAŠTA PONEŠTO.

Muhamed car turski navjestio je g. 1683. rat Leopoldu prvomu austrijskomu caru ovimi riečmi: „Po milosti velikoga Boga na neba Molo Muhamed, Bog na zemlji, slavni i premoćni car Babilona i Jude, od iztoka do zapada, kralj svih zemaljskih kraljevah, veliki kralj svete Arabije i Mauritanije, rođjeni slavni kralj Jorusolima, junak i vlastnik groba razpetoga Isusa, čvrstu vjeru zadajem tebi, cesaru rimskomu i tebi kralju poljskomu, kao i svim vašim junakom, pa onda i rimskom papi, kardinalom, biskupom i svim tvojim pobožnikom, da smo naumili udariti u tvoju zemlju sa trinaest kraljevah, s jednim milijunom i tri puta sto hiljada vojnikah, pjesakah i konjanikah nečuvanim nemilosrdjem i turskom našom vojskom, kakove ni ti, ni tvoji privrženici nikada jošo vidili niste. Ponajprije potraži čemo te u tvojem glavnom gradu Beču, kao tebe poljskoga kralja, tako i sve tvoje drugove, oboružanom rukom i vojskom, paleč, plienoč, harajuć, ubijajuć sve do zadnjega stvara tvoje zemlje i tvojih podanikah; mi čemo tebe i tvoje proganjati smrću strašnom, kakovu si najstrašniju pomisliti možeta, a sve čemo vas pogubiti i ugušiti. Ja ću tebi, koj kraljuješ u malenoj zemlji, tvoju carovinu i kraljovinu uzeti, rimsko prestolje s njegovom strostrukom krunom i s njegovim žezlom uništiti, razoriti i pogubiti. To smo želili tebi, njemački caru, i tebi, poljski caru, i svim vašim privrženikom ovim pisnom kazati, a ove čemo rieči točno izvršiti i tebi dati priliku, da se o tom osvjedočis, — ravnaj se daklo po tom. — Dano u našom veličanstvenom gradu Štambulu, koj imado 1659 ulicah, 90 bolnicah, 1000 toplicah, 997 zdenacah, 120 trgovah, 115 stajah, 485 krmah za strane goste, 1652 ve-like i male škole, 1600 mlinah, 4122 muararah i džamijah. Ovaj veliki i čvrsti grad obuhvaća prostor od 4 milje a ima 560 tornjevah. Ovaj su grad naši roditelji uzeli kršćanom, kojih žene i djeca bijahu na ošged njihovih muževah i otacah zagušeni i posječeni. A mi čemo taj grad na sramotu tebi i svim kršćanom uvijek imati u svojem vlastničtvu. Dano ovdje u 25. godini našega života, a godine 7. našega mogućega vladanja. — Molo Muhamed.

(„Novine“ g. 1844.)

Marko presta govoriti i gnjovan izpade iz kuće. On nas ispra neopazi, jer bijasmo vani za uglom od kuće. Luka ga viknu. Marko se okrene i nas srdačno pozdravi.

— Dva me ovdješnja tobožnja učenjaka, nadoda kad dođe blizje, razljutila tvrdeći, da je Pazin od vjkada talijanski. Dokazah im, da nije bio i da neće nikad biti! Od jada me i gjuva nazove Rusom i panslavistom. Od srca se nasmijah tim ludim prigovorom i odoh.

— Ja moram ipak poći, rekne pošto se s nami još nekoliko porazgovorio. Dan se već nagnuo, a daleko mi kuća. Pazinski šarenjaci će me još kamentovati. S Bogom!

Pop Marko pozdravi i žurno ode, a od onoga dana nevidjeh više popa Marka.

**.

Dodje i ljeto. Jedno popodno legoh po objedu na postelju.

— Leži i odpočini, reče mi Luka, sutra ćeš i tako na put, pak nečesh moći spavati. Ja moram sada u „Brigoe“. Pod večer dodje k svetoj Petronili u vrt, tamo ću i ja doći.

Proležah još nekoliko časa. Čavrljasta dječurlija nije mi dala spavati.

— „Ala puška te ubila, ke ti son vero prava Maria! Sram te bilo, koša ti se fa ta kon kecl bljušć

dincat. Hoći doma, ti portarà la jušina al čada in Ušivica“, vikala je jedna mati na svoju kcer pod svojim prozorom.

Naturam expellas furca tamen usque recurret, rekoh i skočić sa postelje, oprah se i udarih liepim šetališćem sv. Petronile. Preda mnom gordo stupao jedan Čić. Gonio pred sobom dva mazga i ponosito svirao na svoju sviralu. Za dobre pò ure šetnje svratih se u občinski vrt, ili kako ga Pazinci zovu „giardino“. Sjedenam, skinem klobuk sa glave, prekrizih ruke preko prsa i zamislh se. Pop Marko mi vazda bio na pameti, vazda mi lebdio pred očima. Na zapadu gorilo nebo, a po nebu, kako reče naš Preradović, plovio po koji oblacić ka ružice list. Nada mnom u gustom granju vrabci čavrljali, a kraj mene u zelenoj busionci slavulj miloglasno biljiaso. Večernji hlad bio puncat crvstneg mimišria...

— A ovdje si već, nagovori me nenadno nadošli Luka, čekas li me dugo?

— Ne dugo, odvruh mu, istom sada sjedoh, ali čuj što ću te zamoliti.

— Govori, reče mi Luka.

— Otkad prvom vidjeh popa Marka vazda mi je na pameti i u srecu. Prije nego ostavim Pazina, želim da mi što više o njemu pričáš.

(Stiedit će.)

u mrtvačka misa, litanije i drugo pjesmo na posljednjih blagoslovih hrvatski. Talijanski fanatizam počeo sada i to iz naših crkvah goniti i talijanštinu nasilno gnjesti... Ali dosta o tom. Ostavimo sv. Otčinu. Nedirajmo u osinjak, mogla bi nas koja i tako razdražena osa piknuti. Vratimo se u Pazin i prodjimo njegovu: Vrtišće, Buraj i Privlaku i posjetimo u hitnji samo: Brdšiče, Stihoviće, Lucegraje, Ivančiče, Dragovine, Drušiće, Slokoviće, Lucinoviće, Jasičice, Puhare, Tendičice, Kovrlice, Končanoviće, Grubiše, Radetine, Mešare, Godine, Grbece, Čebe, pak Matičić, Mrake, Petehe, Višiče, Dobre, Braničice, Gržetičice i pitajmo se, kažu li nam ta imena starih poštenih pazinskih obitoljih, da je Pazin od vjkada talijanski? Kažu li imena: Dračica, Vranica, Dubravica, Lakota, Ušivica, Brestovica, Kobilica, Pilj, Hajdovica, Orešje, Žgajnarica, Sopac, Prusjeka, Kneževica, Modruška, Rjavica, Lešće, pak Prorovac, Biedenac i obližnja sela: Slavčići, Brieg, Prorovac, Gabrieličići, Brhajli, Rimaničići, Dušani, Dvorčani, Vraničari, Vrančići, Stupari, Sarci, Matičići, Braničari, Srbljani, svjedoče li možda ta imena, opet vas pazinci, da je to zemlja talijanska s talijanskim pučanstvom? Nikada! Tko bi mi to utvrdio, za ovu büh mu, da je sliiep, gluh i lud. Pazin bio je od početka do danas prkos svemu naporu vašem hrvatski pučanstvu. Sram bilo vašu učenjactvo, koje vas nije naučilo ljubiti i braniti svoj rod, jezic i narod.

Književne vesti.

Slovenska matica u Ljubljani izdavat će znanstveni časopis s naslovom **Časopis matice slovenske** i to u četvrtgodišnjih svezak po 3—4 arka. Svaki će svezak stajati 50 novč. Predplatu prima do 20. lipnja o. g. tajnik „Matica slovenske“ g. Andrija Praprotnik u Ljubljani. Kako je u novije vrijeme slovenski jezik napredovao, te se tako približio hrvatskomu, da ga je moći svakomu Hrvatuz razumjeti, nadamo se, da će to najnovije djelo vrlih Slovenaca i Hrvati kao svoje prigrliti.

Hrvatska kuharica ili pouka kako se gotove svakakva jela izašla je netom u novom pomnoženom izdanju. U njoj ima osim uroda opisano do 700 raznih jelah, te će baš dobro doći svakoj kući, da si pripravi dobru i tešku hranu. „Hrvatska Kuharica“ prodaje se broširana po 80 novč., tvrdo vezana i for. i to u Albrechtovoj knjižari u Vrašćini i u Mučnjak-Sentlebenovoj u Zagrebu.

Hrvatski Svjetozor zvati će se novi zabavopoučni list, što će sa slikami izlaziti počamši od 1. srpnja pod uredništvom dobro poznata pisca Milana Grlovića. Izlaziti hoće u velikom obliku svakog tjedna uz cennu od 6 for. u Zagrebu.

Neukú Nauka.

Čuvanje žita. Približuje se žetva, a tim i skrb za žito, kako ga čuvati. Da se žito očuva od neugodna duha i sprhlosti, treba ga dobro osušiti i stopram onda spraviti u žitnicu, koja mora biti suha i provjetriva. Bilo žito gdje mu drago, na kupu, u skrinih ili u vrećah, da nezapati, treba ga više puta promiešati i provjetriti. Ako se pak žito uz svu skrb pokvarilo te postalo, kakovo vele, truhlo, tako da je kruh od njega dušljiv, žukak i neugodan, tada ga valja oprati. Žito se pero u dvih vodah, prvo nalma u lužnoj mljačnoj, onda u čistoj hladnoj. U lužnoj vodi (u koju se nalma vrglo nešto pepela) valja ga držati pol ure. Da je na pšenici bilo smrada, vidi se iz toga, što je voda postala crna i tamna. Izcedi lužnu vodu i oprav pšenicu u čistoj hladnoj vodi, ostavi ju čel dan da se dobro osuši, pa onda spravi u suho mjesto. A da ti se u žitu nezalegu kojekakve mušice, roške, gagicice itd. stavi u žitnicu po koji rukovet kadulje ili kuša (Salvia pratensis). To ti bude rečeno za žito, što si ga spravio za svoju domaću potrebu ili za prodaju; jer za žitom, što si ga namienio za sjeme, moraš postopiti mnogo opreznije. Već na polju kod žetve treba ga prebrati, da bude što deblje, ljepše i zrelije, onda dobro osušiti i u suho mjesto spraviti. Prije nego će ga spraviti, nekogji ga prokado sumporom, a kad je na kupu, pospa živim vapnom u prahu, da se ga neuhvati vraga ili mokrina. Na taj način čuva se zdravo i klijavo, pa što je sjeme ljepše i zdravije, to je i usjev jači i bujniji, žetina pako uz druge povoljne okolnosti bolja i obilnija.

Različite vesti.

Gospodin Franjo Povče, profesor u gospodarskoj školi u Gorici, ovih je danah po nalogu ministarstva za poljodjelstvo i obrt pregledavao u Istri gorada.

Gospodin Ivan Kukuljević, hrvatski narodni zastupnik, propustovao je prije nekoliko danah našu Istru i kako čujemo bi svuda velikom prijaznošću primljen. Gosp. Kukuljević, sabrao je povem stromo potražnju starih rukopisah, knjigah, pjevanah, alih, jednu sablju Trenkovih pandorah i drugo kćepala.

Hrvati u Americi. „Narodni list“ piše: U profestu podjelja bio je erdje za prelasku iz New-Yorka za južnu Dalmaciju naš rodoljub Bogdan Abramović. Svrha nam je od radosti saigralo, kad ćemo pripraviti g. Abramovića, kako naš domovodni, onamo nastanjeni, dubina i srcem goje i u sedmim stotinu naših mladih i naših dječih narodoznih, te grate svaki i najmanji narodni gojav za njega, osobito u Dalmaciji. Kad stigao — veli nam — „Narodni list“, te je obda jagma, da ga svak

čita i čuje što nova u miloj Dalmaciji, tko je poštenjak, tko li crna kukavica. Do 100 naših zemljakah zasnovaše onamo i rodoljubno društvo, pa se tu kao braća miluju i o daljokoj domovini razgovaraju. To je njim na veliku čast i diku. Živili ti naši vierni rodoljubi u novom svijetu!

U austrijskih kaznionica ili tamnicah bijaše godine 1873: 15,104 kaznjenikah, 12,786 mužkih i 2318 ženskih; g. 1874: 15,649, 13,268 mužkih i 2318 ženskih; g. 1875: 16,064, 13,732 mužkih i 2332 ženskih. U mužkih i ženskih kaznionica najveći broj ima jih od 20 do 30 godinah, za tim od 30 do 40 godinah, kanoti i onih, koji su navršili 60 godinah. Godina 1873. u mužkih kaznionica deseti dio, po prilici, bijaše nezakonito rođenih, a u ženskih više nego peti dio; godine 1874. mužkih nezakonito rođenih bijaše osmi dio, a ženskih skoro četvrti dio. Tri dobre četvrtine napomenutih kaznjenikah bijahu neoženjeni, ostala četvrtina a mal da ne tretina oženjenih i obudovljenih; samo petina mužkih i ženskih kaznjenikah imadjaše zakonite djeca.

Pregled trčaćanskoga tržišća. dne 30. Junija 1877.

	OD for. i. nč.	DO for. i. nč.
Vosak primorski i ugarski . . . za 100 Kilogramah	120	132
Kafa Portoriko	106	114
S Domingo	88	112
Isto polag vrati	53 25	54 25
Cukar austrijski	49	51 50
tubent	13	—
Crletje travo buhačo (Grisantomo)	9	10 50
Narančo skrinjica	6	6
Karabo puljzke za 100 Kilg.	9	10 50
lovančinsko	—	—
dalmatinsko	—	—
Smekro Kalamata	9	11
puljzke	—	12
Limuni skrinjica	14	8
Badenaki ili mendule puljzke . . . za 100 Kilg.	89	94
dalmatinsko	31	—
Ličnjaci	18	20
Šljivo	14	14 75
Pšentica ruzka	14	14 75
ugarska	14	14 75
galačka	13 30	14
Kukuruz (turkinja) ruski	7 30	8
ugarski	7	8 25
Rač	7 30	8
Ječam	7 30	8
Zob ugarska	7 30	8
arbanaska	10 50	11
Pasulj (faloh), polag vrati robo	9	11
Bob	9	11
Leča	20	26 50
Oriz talijanski	13 75	18 50
inglezki (kitački)	120	130
Yuna bosanska	130	133
morejska	130	—
arbanaska	130	—
italijanska	52	94
Dasko koruška jelovica	44	73
taljerska	12	14 00
Orada	5	9
bukovsko	37	34
Ulja italij. bijle vrati za 100 Kilg.	69	74
nabojne	62	64
srednje vrati	52	—
dalmatinsko	52	52
italijansko	17 50	16
Kamroo silje u baritah	31	—
u kaselah	178	200
Kefo stječne natke	107	134
sveho valjeje natke	79	125
dalm. ist. i bos.	99	103
jagorje natke za 100 komadah	60	80
dalmatinsko	—	—
korje za 1 Kilg.	75	93
turska slana	49	59
siba	33	27
težje za 110 komadah, u srebru	36	43
Daklar za 100 Kilg.	15	24
Nardelo i baril	16	27
Vitril modri za 100 Kilg.	36	37
zeleni	5 50	6
Maslo	84	92
Laj dalmatinski i talij.	31	32
Salo	31	—
Masl (sade rastopljeno)	18	29
Nisina	—	—
Kakao čistitar (100 litarah) za 100 Kilg.	23	34
Galvni turski	9 75	9 25
Kaj salati	9	9 50
italijanski	15	16
Lije od jantara	31	34
Vinsko strgalo (Gripale) srbah	31	34
Med	18	16 50
Lambah (puklovo od jantara)	3 75	9
Fakal baril od 100 Kilg. za 100 Kilg.	12 75	23 75
Korje (korje)	—	—
Korjan dalmat.	—	—

Na prodaju uz najpovoljnije uvjete — veoma liepa —

OLTARSKA SLIKA

Neoskvrnjena Začetja B. D. M. dugacka 3 m., a široka 2 m. radjena u Italiji od viešta umjetnika uljenimi bojami na platnu. Obratiti se na Gospodju KATARINA udovica GARUSA u Trstu Via Nuova.

Grlena bol, kašalj, hreputavica, promuklost, nabez, zadržavica, rora, zapala ustih itd.

Prendini-evih Sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih gotovi P. Prendini lučbar i ljekarnik u Trstu. Veoma pomazu učiteljom, propovjednikom itd. Prebdenih kašljah nođih, navadno jutarnjo hreputavice i grlenih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah. Opazka. Valja se paziti od varalioh, koji je panakoljaju. Zato valja uvijek pitati *Prendini-eva sladkiše (Pastiglie Prendini)* to gledati, da bude na omotku kutijoo (škatulo) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani *Pastiglie* a na drugoj *Prendini*. Ciena 30 novč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u *Prendini-evoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste)*. A izvan Trsta dobivaju se: na *Rieco* kod Prodana ljekarnika i kod *Jochela i Parčiča* mrođljara; — u *Gorici* kod *Zanetti-a*, *Pontona-a*, *Kerpana* i *Kirnera*; — u *Padi* kod *Wassermanna* ljekar, i *Schirraera* mrođljara; — u *Malam Lohinja* kod *Visiani-a*; — u *Pazinu* kod *Liona*; — u *Zadru* kod *Beršiča* i *Boretini-a*; — u *Sibeniku* kod *Borosa* i *Misturo*; — u *Spljetu* kod *Volpi-a*; — u *Korčuli* kod *Zoretti-a*; — u *Makarskoj* kod *Pejanti-a* i u svih boljih ljekarnah ili *Speccerijah*.

NOVA SLIKA.

Izašla je u Beču velika i umjetnički izradjena slika **Srbske vojskovođe u srbsko-turskom ratu.**

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović-Njegoš. Generali: M. G. Čornjaev, Ranko Alimpić, Franjo Zah i Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac i Mašo Vrbica. — Obrštri (pakovci): Horvatović, Orešković, Ilija Colak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Boker, Milošjak Lešjanin. — Oberstajntani (podpakovci): Savo Gruljić, Vlakjović, Kosta Bučević, Gruja Mišković. Major Paja Putnik i arhimandrit M. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografijama izradjena lika, sa grbom Srbije i Crne Gore. Slika je litografisao A. SUBERT. Slika je 53 centimetara visoka a 90 centim. široka Ciena je silci f. 1 90 novč.

Naručbino se šalju na ovu adresu: P. Janković, Wien, VIII. Plazietengasse N. 39.

Novci se šalju u plaćenom pismu, ili po poštanokoj uplatnici; kome je lakše, nek u *Korrespondenz-karti* javi, pa će za se per *Nachnahme* poslati.

Preprodavci, koji su gotov novac naručbaj najmanje 10 komadah dobivaju komad po 1 for. i franco pošiljanje. Ciena ove velike i umjetnički izradjene slike tako je malena, da je svako nabaviti može. Ili ova slika nebi trebala da bude u jednoj Gorici, koja se interesuje za rat Srbije i Crne obite sa turskom carevinoom.